

**Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi
Bakı İdarəetmə və Texnologiya kolleci**

“İstehsalat avadanlıqları”

fənninin

PROQRAMI

040723 – “Zərgərlik məmulatları və bəzək əşyalarının hazırlanması”

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi Bakı
İdarəetmə və Texnologiya Kollecinin Metodiki
şurasının 15 sentyabr 2017-ci il tarixli iclasının
qərarı ilə təsdiq edilmişdir.
(Protokol № 1)

Bakı 2017

Tərtib etdi:

Bakı İdarəetmə və Texnologiya
Kollecinin ixtisas müəllimi

İbrahimova Leyla Zakir

Redaktor:

Bakı İdarəetmə və Texnologiya
Kollecinin ixtisas müəllimi

Məmmədova Ülviyyə İlqar

Rəy verənlər:

Bakı İdarəetmə və Texnologiya
Kollecinin ixtisas müəllimi

1. Vəliyeva Təranə Valeh

İZAHAT VƏRƏQİ

Fənnin tədrisinə ayrılan saatların miqdarı – 90 saat.

“İstehsalat avadanlıqları” fənninin proqramında zərgərliyi öyrənən tələbələrə zinət əşyasının hazırlanması zamanı istifadə olunan alət və dəzgahlardan düzgün istifadə qaydaları, iş prinsipi öyrədilir.

Fənnin tədrisi zamanı avadanlıqları istismar etmək və onların nasazlığının aradan qaldırmaq qaydalarının öyrədilməsi nəzərdə tutulur. Dərs vəsaitlərində terminlərin eyniliyi, fiziki işarələr və texniki kəmiyyətlərin standartı uyğunluğu tam mənası ilə izah olunmalıdır. Tədris materiallarının öyrədilməsi zamanı terminologiyaya, fiziki və texniki göstərişlərə ciddi əməl etmək lazımdır. Belə vasitələrdən nümunə olaraq plakat, sxem, cədvəl, kinofilm və s. göstərmək olar. Eyni zamanda tədris zamanı proqramda olan materialları xüsusi fənlər ilə əlaqələndirmək lazımdır.

Dərs zamanı tədris olunan mövzuları daha yaxşı mənimsəmək məqsədi ilə tələbələri müəssisələrə ekskursiyalara aparmalı, istehsalatda xüsusi məşğələlər təşkil edilməlidir.

Fənnin həm nəzəri hissəsinin öyrənilməsinə, həm də seminar məşğələlərin aparılmasına 45 saat vaxt ayrılmışdır.

MÖVZULAR ÜZRƏ SAATLARIN PAYLANMASI

№	Mövzunun adı	Mühazirə	Seminar
	Giriş. Fənnin əsas məqsədi	2	
Bölmə 1. Yığıcı alət və avadanlıqlar.			
1.1.	Ölçü alətləri.	2	2
1.2.	Əl ilə kəsmə avadanlıqları.	2	2
1.3.	Yayma alətləri və avadanlıqlar.	2	2
1.4.	Deşmə alətləri.	2	2
1.5.	Yiv açma alətləri.	2	
1.6.	Əymə və düzəltmə alətləri.	2	2
1.7.	Pərçimləmə alətləri.	2	2
1.8.	Lehimləmə alətləri.	2	2
1.9.	Qaynaq avadanlıqları.	2	2
Bölmə 2. Mexaniki emal avadanlıqları.			
2.1.	Tökmə zamanı istifadə olunan avadanlıqlar.	4	4
2.2.	Qəlibin müxtəlif formaları.	2	2
2.3.	Təzyiqlə tökmə və mərkəzdənqaçma avadanlıqları.	2	4
Bölmə 3. Bədii emal avadanlıqları.			
3.1.	Döymə alətləri.	2	2
3.2.	Dekorativ emal avadanlıqları.	2	2
3.3.	Naxışlama alətləri.	2	4
Bölmə 4. Sonuncu emal avadanlıqları.			
4.1.	Mexaniki emal avadanlıqları.	4	4
4.2.	Kimyəvi emal avadanlıqları.	2	2
4.3.	Elektrokimyəvi emal avadanlıqları.	4	4
4.4.	Elektrokimyəvi emal zamanı vannanın tərkibi.	1	1
Cəmi: 90 saat			

MÖVZULAR VƏ ONLARIN İZAHİ

Giriş. Fənnin əsas məqsədi – 2 saat.

İstehsalat avadanlıqları fənni haqqında məlumat. Fənnin əsas məqsədi, istifadə olunan alətlərin işlənmə məqsədinin və iş prinsipinin öyrənilməsi.

Bölmə 1. Yığıcı alət və avadanlıqlar.

Mövzu 1.1. Ölçü alətləri – 4 saat.

Ölçmə prosesi zamanı istifadə olunan alətlərin iş prinsipi. Bura daxil olan alətlər: üzük ölçən, barmaq ölçən, qolbaq ölçən, ştanger, mikrometr, kronsirkul.

Mövzu 1.2. Əl ilə kəsmə avadanlıqları – 4 saat.

Əl ilə kəsmə avadanlıqları. Onların iş prinsipinin öyrədilməsi. Əl ilə kəsmə alətləri: əyə, nadfil, frez, lobzik və s.

Mövzu 1.3. Yayma alətləri və avadanlıqlar – 4 saat.

Yayma alətləri və avadanlıqları ilə tanışlıq. Onların iş prinsipinin öyrədilməsi. Metalı isti və soyuq halda yaymaq üçün lazım olan alətlər.

Mövzu 1.4. Deşmə alətləri – 4 saat.

Deşmə avadanlıqları. Onların iş prinsipinin öyrədilməsi.

Mövzu 1.5. Yiv açma alətləri – 2 saat.

Yiv açma alətlərinin iş prinsipinin öyrədilməsi.

Mövzu 1.6. Əymə və düzəltmə alətləri – 4 saat.

Əymə və düzəltmə alətlərinin iş prinsipi. Əymə və düzəltmə alətləri: müxtəlif formalı ağızlığı olan kəlbətinlər, rigel, əldə tutulan taxta və metaldan olan mənqənələr, dayaq rolunu oynayan lövhələr və s.

Mövzu 1.7. Pərçimləmə alətləri – 4 saat.

Pərçimləmə alətləri ilə işləmə qaydaları.

Mövzu 1.8. Lehimləmə alətləri – 4 saat.

Lehimləmə prosesi zamanı istifadə olunan alətlər və onlardan istifadə qaydalarının öyrənilməsi.

Mövzu 1.9. Qaynaq avadanlıqları – 4 saat.

Qaynaq prosesi zamanı istifadə olunan alətlər və onlardan istifadə qaydalarının öyrənilməsi.

Bölmə 2. Mexaniki emal avadanlıqları.

Mövzu 2.1. Tökmə zamanı istifadə olunan avadanlıqlar – 8 saat.

Tökmə prosesi zamanı istifadə olunan avadanlıq və alətlər. Onlardan düzgün istifadə qaydalarının və iş prinsipinin öyrənilməsi.

Mövzu 2.2. Qələbin müxtəlif formaları – 4 saat.

Qələbin hazırlanma qaydaları, tökmə prosesinin texnologiyası və avadanlıqlar.

Mövzu 2.3. Təzyiqlə tökmə və mərkəzdənqaçma avadanlıqları – 6 saat.

Təzyiqlə tökmə və mərkəzdənqaçma avadanlıqlarından istifadə qaydaları.

Bölmə 3. Bədii emal avadanlıqları.

Mövzu 3.1. Döymə alətləri – 4 saat.

Döymə prosesində istifadə olunan alətlər. Proses zamanı istifadə olunan köməkçi alətlər və onların iş prinsipi.

Mövzu 3.2. Dekorativ emal avadanlıqları – 4 saat.

Dekorativ emal avadanlıqları, metalların döyülməsi və döymənin növləri.

Mövzu 3.3. Naxışlama alətləri – 6 saat.

Naxışlama prosesi və onun müxtəlif növləri. Naxışvurmada istifadə olunan alətlər və onların iş prinsipi.

Bölmə 4. Sonuncu emal avadanlıqları.

Mövzu 4.1. Mexaniki emal avadanlıqları – 8 saat.

Məmulatın səthinin dekorativ emalı, emalın növləri. Səthin təmizliyi, alət və avadanlıqlar.

Mövzu 4.2. Kimyəvi emal avadanlıqları – 4 saat.

Məmulatın kimyəvi üsulla təmizlənməsi. Üsulların növləri, qaydaları və avadanlıqların quruluş prinsipi.

Mövzu 4.3. Elektrokimyəvi emal avadanlıqları – 8 saat.

Məmulatın elektrokimyəvi üsulla təmizlənməsi. Sonuncu emal avadanlıqları ilə tanışlıq və onların iş prinsipinin öyrənilməsi.

Mövzu 4.4. Elektrokimyəvi emal zamanı vannanın tərkibi – 2 saat.

Elektrokimyəvi emalın texnologiyası. Elektrokimyəvi emal zamanı vannanın tərkibi, anod və katodların seçilməsi. Elektrolitlərin tərkibinin müəyyən olunması. Emal zamanı elektrik sıxlığına nəzarət.

ӘДӘБИҮҮАТ

1. Флеров А.Ф. «Металловедение и технология художественной обработки металлов» Москва Высшая школа 1981 г.
2. Селиванкин С.А. и др. «Технология ювелирного производство» Ленинград 1978 г.
3. Марченков В.Ж. «Ювелирное дело».
4. Павлов В.С., Новиков В.П. «Ручное изготовление ювелирных украшений».